

How the Mindset of Today's Students has Changed in Comparison with Previous Generations

Gina Suciu¹

Abstract: Our universities are undergoing an image and cultural transformation driven by the emergence of a new generation of students whose expectations, motivations, and modes of engagement differ fundamentally from those of earlier cohorts. This article initiates the search for a model and the analysis of a student mindset as a defining factor in the reconfiguration of academic environments, institutional practices, and educational trajectories. Whereas until recently the traditional model of the university functioned as a stage granting access to stable employment, today's students prioritise autonomy and personal development, constructing individualised academic and professional pathways. Their relationship with authority becomes dialogical, replacing passive reception with active participation and negotiation within university governance. At the same time, the opening of university boundaries enables operation beyond geographical and institutional limits, giving rise to a new type of educational experience—one that is transnational. The article argues for the necessity of adapting forms of higher education to this new vision, recognising students as more than mere recipients of knowledge; in fact, they are those who shape academic and societal directions.

Keywords: international law and governance; student mindset; university transformation; academic autonomy; participatory governance; global connectivity; educational innovation

Introducere

Ce frumos și nobil este a studia!

Articolul privește spre tranziția de la aversiunea față de risc către o cultură a experimentului, în care eșecul este reinterpretat ca etapă formativă a inovației și auto-descoperirii. Este generația studenților la drept și guvernanta internațională care încearcă ceva diferit. Păstrând același ritm, individualismul competitiv cedează locul construirii colective a cunoașterii, reflectând o orientare colaborativă

¹ Studenta în anul I, Drept și Administrație Publică Europeană, Universitatea Internațională Danubius.

Copyright: © 2026 by the authors.
Open access publication under the terms and conditions of the
Creative Commons Attribution-NonCommercial (CC BY NC) license
(<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

în dezvoltarea proiectelor și rezolvarea problemelor inerente care au existat dintotdeauna. Asistăm la mutații care indică o schimbare generațională, și o redefinire mai amplă a funcției sociale a universității¹. Apariția inițiativelor academice conduse de studenți, ilustrată prin crearea acestei reviste, semnalează tranziția de la dependență instituțională la atitudine proactivă, chiar dacă acestea vin la pachet cu responsabilitate.

Așa cum sublinia un Proiect UNESCO încă din 1996: *Creșterea fără precedent a cunoașterii în epoca noastră legitimează problema adaptării mentalităților la această cunoaștere. Miza este mare, deoarece expansiunea continuă a civilizației de tip occidental la scară planetară ar face ca prăbușirea acesteia să fie echivalentă cu o conflagrație globală care este mult mai mare decât cea a primelor două războaie mondiale.*

*Armonia dintre mentalități și cunoaștere presupune că această cunoaștere este inteligibilă. Dar mai poate oare exista înțelegere în epoca big bang-ului disciplinar și a specializării excesive?*²

În ultimii ani, universitățile au fost martorele unei schimbări semnificative. Nu doar în programe, nu doar în tehnologie, ci în însăși mentalitatea celor care le trec pragul. Studenții de astăzi nu mai seamănă cu cei de acum zece sau douăzeci de ani. Sunt mai vocali, mai mobili, mai curajoși și, poate cel mai important, mai puțin dispuși să aștepte ca cineva să le spună „acum ai voie”.

Noi sau voi, aceasta este generația care își construiește singură drumul.

De la traseul sigur la traseul personal

Pentru generațiile anterioare, facultatea era o garanție că urmează diploma, *jobul* stabil, viața liniștită. Studenții de azi conștientizează că nu vor găsi siguranță și de aceea vor sens, flexibilitate, autonomie. Nu mai așteaptă să fie „aleși” de o companie sau validați de un profesor. Își creează propriile proiecte, propriile comunități, propriile oportunități.

Universitatea este pentru ei un laborator de idei, o casă a orientării, nu o fabrică de diplome. Am descoperit ca „a învăța să fii” a fost prezentat multă vreme ca pe o enigmă insondabilă. Așa cum spunea și Proiectul CIRET-UNESCO despre care am amintit, știm că existăm, dar cum învățăm să fim? Vrem să începem prin a învăța ce înseamnă cuvântul „a exista” pentru noi. Ne dorim să descoperim condiționările

¹ Verdín, Dina, and Carlos Perez Leon. 2025. “Encouraging a Growth Mindset: The Influence of Classroom Goals on Engineering Students’ Growth Mindset at a Hispanic-Serving Institution.” *Journal of First-Generation Student Success*, August, 1–26. doi:10.1080/26906015.2025.2532770.

² Centrul Internațional de Cercetări și Studii Transdisciplinare (CIRET) și UNESCO, *Proiectul CIRET-UNESCO: Evoluția transdisciplinară a universității. Document de sinteză – 1996* (Paris: CIRET-UNESCO, 1996). Material disponibil aici: https://ciret-tu.org/wp-content/uploads/2025/10/PROIECTUL-CIRET-TU-UNIV_1996_RO.pdf, accesat la data de 21.01.2026.

noastre, să observăm armonia sau disarmonia dintre viața noastră individuală și cea socială, să sondăm fundațiile convingerilor noastre pentru a descoperi ce se află sub ele. *În construcție, etapa excavațiilor precede cea a fundațiilor. Pentru a întemeia ființa, trebuie mai întâi să explorăm certitudinile, credințele și condiționările noastre. Întrebați, întrebați mereu: aici, de asemenea, spiritul științific ne este un ghid valoros. Acest lucru se învață la fel de bine de către profesori cât și de către studenți*¹.

De la tăcere la voce

Dacă înainte studenții ascultau, acum întreabă. Dacă înainte acceptau, acum negociază. Bine, această negociere respectă valorile și relația student/profesor, iar generația noastră vede autoritatea ca nemaifiind un zid, ci un partener de dialog. În amfiteatre, în consilii, în grupuri de inițiativă, studenții își fac vocea auzită departe de a fi revoltă, foarte aproape de a fi responsabilitate. Vor să participe, nu doar să fie spectatori și vor acest lucru cu responsabilitate pentru generațiile următoare, având nevoie de ghidajul prețios al profesorilor². Este nevoie de rigoare, de îndepărtarea superficialității procesului de învățare și de relații autentice între cunoaștere și asimilarea sa. Întorcându-ne la evocarea prețiosului Proiect mai este de adăugat că „învățarea de a fi” este un proces de învățare permanent, în care profesorul informează studentul la fel de mult cât și studentul informează profesorul.

Vorbim de construirea unei persoane ca fapt care trece inevitabil printr-o dimensiune transpersonală. Este foarte posibil să se simtă că nerespectarea acestui acord necesar explică, în mare parte, una dintre tensiunile fundamentale ale vremurilor noastre, aceea dintre material și spiritual. Supraviețuirea speciei noastre, atât de importantă planetar mai ales astăzi, în mijlocul atâtor crize, este legată într-o mare măsură, de eliminarea acestei tensiuni, printr-o conciliere trăită, la un alt nivel de experiență decât cel de zi cu zi, între aceste două contradicții aparent antagonice. „*Învățarea de a fi*” este, de asemenea, *învățarea de a cunoaște și de a respecta ceea ce leagă Subiectul de Obiect. Celălalt este un obiect pentru mine dacă nu fac această experiență de învățare, care îmi arată că atât celălalt, cât și eu, construim împreună Subiectul legat de Obiect. Există o inter-relație destul de evidentă între cei patru piloni ai noului sistem educațional: cum învățăm să facem învățând să cunoaștem și cum învățăm să fim învățând să trăim împreună?*³

¹ Ibid.

² Sarkio, Katri, Tiina Korhonen, and Kai Hakkarainen. 2025. “Preparing Students for the Future: Multidisciplinary Perspectives on Pedagogical Activities and Their Spatial Embeddedness.” *Education Inquiry* 16 (4): 611–34. doi:10.1080/20004508.2023.2291934.

³ Proiectul CIRET-UNESCO, 1996.

De la local la global

Studentii de azi trăiesc într-un mediu interesant, fără granițe, așa cum nu a mai fost. Un curs online din altă țară, un internship într-o companie străină, un proiect cu colegi din trei sau mai multe continente, toate acestea s-au instalat în normalitatea lor. Gândirea le este globală, iar ambițiile lor depășesc orașul, universitatea sau chiar țara, deschidere ce îi face mai adaptabili, mai curioși și mai greu de încadrat în tipare.

În joc este alfabetizarea viitorului și capacitatea de a anticipa, critica și a crea în echipă viitoruri alternative care câștigă recunoaștere, însă, pentru studenți există încă, din păcate, o prăpastie între susținerea sa și implementarea sa informată critic. În tot ce vrem să facem sau, mai bine spus, orice am face ca studenți, să avem în vedere viață planetară, rigurozitatea, acțiune creativă și empatie radicală. Cursanții sunt împuternici de aceste deziderate să se adapteze la schimbare și să modeleze învățarea în mod activ și etic¹.

Inclusiv în Universitatea noastră, schimbările instituționale din mediul universitar oglindesc și consolidează aceste schimbări de mentalitate. Am fost acolo și am simțit că redefinirea identității unei facultăți reprezintă o poziționare strategică privind direcția formării academice. Trecerea de la titulatura de „Facultate de Drept” la „Facultatea de Drept și Guvernanță Internațională” este o declarație de remodelare a profesiei juridice ca practică adaptată cât mai bine la interconexiunile globale și responsabilități planetare. Ne-am bucurat împreună văzând cum re poziționarea instituțională răspunde așteptărilor studenților, ale căror orizonturi cognitive și aspiraționale tind să se expandeze peste limitele naționale și lasă în urmă modelele educaționale ale generațiilor anterioare.

De la frica de eșec la cultura experimentului

Generațiile trecute priveau eșecul ca pe o pată, un stigmat, pe când studenții de astăzi îl privesc ca pe o etapă conform căreia ei testează, greșesc, schimbă direcția, reiau. Prin urmare, preferă să încerce zece idei decât să rămână blocați într-una singură, ceea ce le multiplică șansele.

Poate că aceasta este o nouă formă de libertate de a experimenta care îi transformă în inovatori, nu doar în absolvenți. Este o mare răspundere să fii inovator. Promovarea globală a alfabetizării viitorului de către entități precum UNESCO reprezintă o practică discursivă care își afirmă autoritatea asupra viitorului².

¹ Cowen, Robert. 2023. “Comparative Education: And Now?” *Comparative Education* 59 (3): 326–40. doi:10.1080/03050068.2023.2240207.

² Martini, Marco, Howard Moscovitz, René Fernández Ugalde, Maria Hansen, Timothy Hughson, José Marfán, and Ömer Tozan. 2024. “In Search of a Global Community: A Multivocal Critique of UNESCO’s Education Commons Discourse.” *Journal of Education Policy* 1–17. <https://doi.org/10.1080/02680939.2024.2339914>.

De la „trebuie” la „vreau”

Pe această linie, observăm că însăși motivația studenților s-a schimbat radical, astfel încât ei nu mai fac lucruri „pentru că trebuie”, ci pentru că îi reprezintă și caută activități care le reflectă identitatea, pasiunile, valorile.

Universitatea este deja o a doua casă în care își descoperă cine sunt, nu doar ce vor deveni. Întorcându-ne la Proiectul amintit anterior, găsim valoarea conform căreia *învățarea să se învețe ar putea fi misiunea profesorului de mâine: învățarea să se gândească, învățarea să se creeze, învățarea să se reunească ceea ce este dispersat și să se elimine ceea ce este contingent. Să se înlocuiască astfel cunoașterea rigidă cu capacitatea de legătură și invenție, curriculum mortis cu curriculum vitae. Eliberarea profesorilor înseamnă, de asemenea, eliberarea studenților; ei vor fi liberi să își caute locul just în societate și în interiorul lor înșiși, în loc să rămână sclavi ai unui sistem economic indiferent la ființa lor reală. Impactul social al unei asemenea metamorfoze a Universității este considerabil, deoarece astfel se poate stabili și o nouă legătură socială. Concepte noi, cum ar fi transcultura, transreligia, transpolitica sau transnaționalitatea, forjate de cercetătorii transdisciplinari de la CIRET și din alte locuri, ar putea astfel să încolțească în lumea educației universitare și apoi să se întrupeze și să se propage la scară planetară.*¹

De la competiție la colaborare

Astăzi suntem noi și voi la un loc. Dacă înainte accentul era pe „să fiu cel mai bun”, acum accentul este pe „să facem ceva împreună” și studenții actuali înțeleg că marile proiecte nu se construiesc singure. Colaborează, se conectează, își împart resursele și ideile și nu mai concurează pentru un loc în față, ci construiesc împreună o scenă mai mare. Raportul Delors, elaborat de Comisia Internațională pentru Educație în Secolul al XXI-lea, legată de UNESCO² și prezidată de Jacques Delors, subliniază clar cei patru piloni ai unui nou tip de educație: a învăța să cunoști, a învăța să faci, a învăța să trăiești împreună și a învăța să fii. Ce frumos ar fi să urmăm aceste căi!

A învăța să cunoști înseamnă, în primul rând, învățarea metodelor care ne ajută să distingem ceea ce este real de ceea ce este iluzoriu și să avem astfel acces la cunoștințele fabuloase ale epocii noastre.

¹ Centrul Internațional de Cercetări și Studii Transdisciplinare (CIRET) și UNESCO, *Proiectul CIRET–UNESCO: Evoluția transdisciplinară a universității. Document de sinteză* – 1996 (Paris: CIRET–UNESCO, 1996). Material disponibil aici: https://ciret-td.org/wp-content/uploads/2025/10/PROIECTUL-CIRET-TD-UNIV_1996_RO.pdf, accesat la data de 21.01.2026.

² *Learning: The Treasure Within: Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-First Century*. Paris: UNESCO Publishing, 1996. Documentul este disponibil aici: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000109590>, accesat la data de 22.01.2026.

A învăța să faci înseamnă, desigur, dobândirea unei profesii, precum și a cunoștințelor și a practicilor asociate acesteia. Dobândirea unei profesii implică în mod necesar o specializare.

A învăța să trăim împreună înseamnă, în primul rând, a respecta normele care reglementează relațiile dintre ființele ce compun o colectivitate¹.

În loc de concluzii sau generația care schimbă regulile

Schimbarea mentalității studenților, deși poate să ni se înfățișeze ca pe un moft, este un semn al vremurilor și al trăsăturilor acestei generații care nu mai așteaptă permisiunea². Însă, cum nimeni nu s-a născut învățat, mai ales în drept și guvernanță internațională, trebuie să fim atenți și răbdători cu a învăța.

Generația aceasta, a noastră da, gândește diferit, acționează diferit, visează diferit, însă vrem să fim buni specialiști, poate cei mai buni din lume. Iar universitățile, societatea și chiar lumea întreagă vor trebui să țină pasul cu tot ce se schimbă. Ori, acesta este un efort colectiv, de echipă.

În cele din urmă, evoluția transdisciplinară a Universității este o etapă de mare amploare și, prin urmare, pentru a nu distruge imensul potențial al acestei evoluții, este de dorit și chiar necesar să începă cu pași mici, ținând cont, în fiecare moment, de scopul său³.

Noi, studenții, ne dorim să ajungem departe, să fim buni, să fim lideri școlari, poate să fim profesori la rândul nostru, chiar dacă ne confruntăm cu complexitatea și incertitudinile crescânde care caracterizează viața în școlile de astăzi⁴. Este un management al schimbării în care dorim să avem contribuții bune.

Iar faptul că această revistă de drept și guvernanță internațională apare acum, la primul ei număr, nu este o coincidență, nu este doar un simplu proiect, ci motivează, mai ales pentru că reprezintă dovada că studenții de astăzi vor să facă lumea mai bună pentru ei, pentru cei dragi lor și pentru viitor. Ei nu așteaptă să li se deschidă uși, le deschid singuri. Întrebarea e: care va fi următoarea ușă?

¹ Ibid.

² Yu, Kaidong. 2025. "Retaining a Focus on Absolute Change: A Generational Shift in the Working-Class Transitions to University in the UK." *International Studies in Sociology of Education* 34 (4): 438–57. doi:10.1080/09620214.2025.2461714.

³ Ibid.

⁴ Couture, Jean-Claude, and Stephen Murgatroyd. 2024. *Education Futures for School Leadership: Evidence-Informed Strategies for Managing Change*. 1st ed. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003497776>

Bibliografie

Centrul Internațional de Cercetări și Studii Transdisciplinare (CIRET) și UNESCO, *Proiectul CIRET–UNESCO: Evoluția transdisciplinară a universității. Document de sinteză – 1996* (Paris: CIRET–UNESCO, 1996). Material disponibil aici: https://ciret-td.org/wp-content/uploads/2025/10/PROIECTUL-CIRET-TD-UNIV_1996_RO.pdf, accesat la data de 21.01.2026.

Couture, Jean-Claude, and Stephen Murgatroyd. 2024. *Education Futures for School Leadership: Evidence-Informed Strategies for Managing Change*. 1st ed. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003497776>.

Cowen, Robert. 2023. “Comparative Education: And Now?” *Comparative Education* 59 (3): 326–40. doi:10.1080/03050068.2023.2240207.

Learning: The Treasure Within: Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-First Century. Paris: UNESCO Publishing, 1996. Documentul este disponibil aici: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000109590>, accesat la data de 22.01.2026.

Martini, Marco, Howard Moscovitz, René Fernández Ugalde, Maria Hansen, Timothy Hughson, José Marfán, and Ömer Tozan. 2024. “In Search of a Global Community: A Multivocal Critique of UNESCO’s Education Commons Discourse.” *Journal of Education Policy* 1–17. <https://doi.org/10.1080/02680939.2024.2339914>.

Sarkio, Katri, Tiina Korhonen, and Kai Hakkarainen. 2025. “Preparing Students for the Future: Multidisciplinary Perspectives on Pedagogical Activities and Their Spatial Embeddedness.” *Education Inquiry* 16 (4): 611–34. doi:10.1080/20004508.2023.2291934.

Verdín, Dina, and Carlos Perez Leon. 2025. “Encouraging a Growth Mindset: The Influence of Classroom Goals on Engineering Students’ Growth Mindset at a Hispanic-Serving Institution.” *Journal of First-Generation Student Success*, August, 1–26. doi:10.1080/26906015.2025.2532770.

Yu, Kaidong. 2025. “Retaining a Focus on Absolute Change: A Generational Shift in the Working-Class Transitions to University in the UK.” *International Studies in Sociology of Education* 34 (4): 438–57. doi:10.1080/09620214.2025.2461714.